

Eksperti un eksprezidenti neredz vajadzību grozīt Satversmi valsts aizsardzības uzlabošanai

23. februārī Saeimas Juridiskās komisijas darba grupas sēdē vairākums no eksprezidentiem un konstitucionālo tiesību ekspertiem pauda uzskatu, ka pagaidām nav nepieciešami Satversmes grozījumi attiecībā uz Valsts prezidenta pilnvarām un citiem aspektiem saistībā ar rīcību valsts apdraudējuma gadījumā.

Darba grupas vadītājs Ringolds Balodis (NSL) sanāksmes noslēgumā konstatēja, ka vairākums neatbalsta Satversmes grozījumu veikšanu un ka pagaidām pietiekami būs Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa rosinātie likuma grozījumi, kas uzlabos valsts aizsardzības jautājumu regulējumu.

Tomēr sēdē izskanēja arī viedokļi par labu grozījumu veikšanai valsts pamatlikumā un tika secināts, ka nepieciešamības gadījumā pie diskusijas par grozījumiem Satversmē vēl būs iespējams atgriezties.

Aizsardzības ministrijas (AM) parlamentārais sekretārs Andrejs Panteļejevs (LZP) norādīja, ka AM uzskata, ka pašlaik nav nepieciešams veikt Satversmes grozījumus. Arī konstitucionālo tiesību eksperts Edgars Pastars pauda viedokli, ka izmaiņas konstitūcijā nav vajadzīgas. Panteļejevs gan piebilda, ka būtu jāatrisina problēma ar virspavēlnieka iecelšanu, ko kara laikā jāveic Valsts prezidentam. Atbalstu līdz šim nav

guvusi ideja, ka secība, kas tiek iecelts par virspavēlnieku, tiek iekļauta slepenajā Valsts aizsardzības plānā.

Savukārt starptautisko tiesību eksperte, Satversmes tiesas tiesnese Ineta Ziemele norādīja, ka arī kontekstā ar Latvijas saistībām NATO un no tām izrietošās atbildības kādā brīdī būtu jāvērtē, vai nav nepieciešams veikt Satversmes grozīšanu.

Eksprezidente Vaira Vīķe-Freiberga uzskata, ka Satversmē vai likumdošanā jānostiprina līdzsvars starp politisko un militāro varu. Bijušais Valsts prezidents Guntis Ulmanis sacīja, ka neredz pamatu izmaiņu veikšanai valsts pamatlikumā un Satversmes būtību ir iespējams precizēt likumdošanas ceļā. Eksprezidents Valdis Zatlers pauda, ka apdraudējuma gadījumā Latvijā nevaram atļauties garas diskusijas, lai valsts netiktu okupēta īsā laikā.

23. februārī Saeimas Juridiskās komisijas darba grupa uz kārtējo sēdi sanāca Valsts prezidenta pilnvaru iespējamai paplašināšanai un ievēlēšanas kārtības izvērtēšanai. Tajā tika vērtēts, vai Satversmē ietvertā Valsts prezidenta valsts aizsardzības funkcija atbilst mūsdienu drošības situācijai.

Darba grupas mērķis ir veikt tiesiski politisku revīziju konstitucionāli normatīvajam regulējumam, kas Satversmē noteikts prezidentam. ▣